

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegraful este de doi ori pe
septembrie: Mercuria și Sâmbăta.
— Prezența este de șapte ori
Civii la expedirea șoferilor; pe șapte
ori la C. P. șofer, cu pană gata, prin
scrierile franceze, adresele către
expedier.

No 12. ANUL I.

Prezența prezențierilor pentru
Civii este pe anul 7. febr. ș. k.; șar
pe o jumătate de anul 3. febr. 30. gr.
— Pentru chestiunile țării ale
Transilvaniei și pentru provinciile
din Monarhia pe anul 8. febr. șar
pe o jumătate de anul 4. febr. —
Inserarea se plătește cu 4. kr.
șirul cu șapte mii.

Civii 11. Februarie 1853.

Спре дикшизрареа ширлоръ фалсе, се адъче ла кшошшнда пвльикъ зршътореа денешъ телеграфикъ:

Денешъ Телеграфикъ.

Адъштателе денерале алъ Маиестъи Селе Дипрватъли къръ Дипшинеа Сча Архидъчеле Альрехтъ.

Віена дн 18 Февраріѣ. Днъ атепатъ инъате се севър-ші токма акъм асшра Прѣ днагтеі Переоѣне а Маиестъи Селе. Маиестатеа Сча фъ асгъзі ла жметате пе 1 оръ, кжд токма се презшла пе вастіонъ апрѣне де порта каринткѣ, атакатъ прин зпъ іndividъ фршшъ ші де дндерентъ, ші рълітъ кз зпъ кздітъ де кзхпъ дн чѣзъ. Дъпъ спса медічлоръ рана пв е перікълѣс. Зчігъторікълъ фъ пзмаі декжтъ авъкатъ де адъштателе де аршъ, каре петреча пе Маиестатеа Сча.

Четагеа есте пльнъ де чеа маі mare indignație pentru ачестъ атепатъ, тѣте класеле аратъ чеа маі профъндъ компъшнере. Ліпшеа пв с'а тврвратъ пчі декжт.

Тотодатъ се адъче ла кшошшнда пвльикълі, къ шъне меркърі дн 23 февраріѣ димінеда ла 9 оре се ва ціне дн Бісеріка парохіале ром. католикъ а четъдеі зпъ Те Деум солене пентръ поркѣса скъпаре, ші есціпереа Прѣждрватъли постръ Домпъ, ші Дипрватъ, ла каре воръ лѣоа парте тѣте асторігъделе шлітарі ші чівлі.

Сивіи дн 22 Февраріѣ 1853.

Дела ч. р. Гвернъ шлітаре ші чівле.

Деп. тел. Віена дн 19 Февраріѣ. Маиестатеа Сча а авътѣ о пѣпте ліпцітъ. Фрїгѣрїле де реакціѣне, каре а дичепътъ а се аръта сѣра, а фостъ moderate, ші афлареа Маиестъи Селе е днсвалторіѣ де одіхнъ.

Сивіи 1/23 Февр. О денешъ телеграфикъ а Еселенціѣ Селе D. Ministrъ дн лъштръ дншъртъшече дескре атепатъл днпрепрісѣ асшра Маиестъи Селе зршъторіеле детаісі: Маиестатеа Сча ешї дн 18 дн бра обічншъ дн презшларе пе вастіонъ. Дн партеа порці каринтче пвльї зпъ іndividъ пе дн дърълтъ кз зпъ кздітъ, ші фъкс Монархълї дн чѣзъ о ранъ. Маиестатеа Сча дн мінътълъ челъ дн тжїс а фостъ севрпнѣс, дар дндатъ с'а реклесѣ, а сърїгъ пвцінъ днтр'о парте, ші а трасѣ сабіа. Днтр'ачеа адъштателе, че днсодїа пе Маиестатеа Сча, Контеле Одонел, се аръпкъ асшра зчіганшлї, шїлѣ авъкъ, пльнъ кждъ венї о патрул де солдаці, шїлѣ арестъ. Тікълоселъ ачеста се кіамъ Іоане Лівенї, есте калъ де кроїторіѣ, дн Алѣа Регале (Stulweissenburg) дн Бгарїа. Маиестатеа Сча днсшї дичешъ авъм а дндрепта ворбе де шпъгїере ші де ліпціре къръ оменї че се адънаръ, карї е-раѣ ка днлешнїці пентръ крїшинеа комїсѣ, ші пльнї де днгрїціре пентръ Монархълъ сѣѣ. Дъпъ ачеа Маиестатеа Сча днтръ дн палацікълъ Архидъчелї Альрехтъ, де знде днтр'о каретъ се дъсе ла палацікълъ дншъртескѣ.

Алтъ Денешъ телеграфикъ дн 19 февраріѣ ла 11 оре димінеда сшъне, къ де оре че стареа Маиестъи Селе пв маі днсвалъ лічї о неодїхпъ, де ачї днколо дн партеа медічлоръ пв се воръ маі да вълетїне, декжтъ пзмаі одатъ пе зі, ші адекъ димінеда.

Ромънії дн Трансїлванїа ші Месерїеле.

(Зртаре.)

Спзнецїмі Двѣстръ фраціорлоръ ромънї дн севърбіеле Брашовълї де сѣсѣ, карї въ кшпцігаци пѣгра пъне кържндъ тѣнквріле певъдеторілоръ ші сарчїеле месерїемлоръ пе спетеле Двѣстръ, іар дъпъ

лпнъ де чершїторї, каре колїндъ сшъвѣта дн касъ дн касъ, іар демїнека шї дн съръторї ачечеї спалїре пе дїаїптеа вїсерїчелоръ, ка ешндъ крештїнїї дела рѣга Домпълї, сѣ пе мїлїаскъ, аѣ пз аръ зі де мїї де орі маї вїне, маї кз кале шї маї чїнстїтъ, кждъ Дв., дъпъ че акъм дн вшъптеа вравлоръ патриції, вї се дескїтъ шкѣле фѣрте фршѣсе, дн локъ сѣ сѣверїці, ка шї причї Дв. сѣ се депрїндъ тотъ ла ачеа пъне амаръ, іа'ці тръшїте рѣзлалъ ла шкѣлъ, шї дъпъ че се депрїсеръ аколо дої, треї ані дн челе де неапратъ тревшнъ, іа'ці да ла месерїѣ аколо дої локъ, дн алте четъдї шї оршїеле, сѣѣ челъ пвцінъ дн Бълатъ, знде се кърпїндъ кз мълъ днлешнїре.

Днтр'адевъръ, аръ зі о фантъ прѣ демъ де лъдъ, кждъ бшїї патриції дела Брашовъ, карї сшътъ рекшоескїї де а лоръ сїм-демїнте зіантропїче, аръ ачече о мїзлѣчїре, ка дн сїнълъ ачелеї сърчїмї сѣ се тръшїтъ дн кѣдїва ані кѣте вълѣ сѣѣ дої тіперї ліпції де мїзлѣче, даръ ацерї де мїнте, ла інстїтълъ політехнїкълъ дн Віена, де знде, петрегкндъ шпїнцеле прескрїсе, сѣ се рѣпѣор-кълъ моделї де маїестрїї дн ратълъ месерїѣ че аѣ депрїсѣ; кѣчї алтелїш аштенгъндъ пої, ка месерїерї де асгъзі сѣ пе кїше прп-чїї ла днвѣдътеръ, воръ маї трече пѣте шї зчѣрї, пльнъ кждъ сѣ се пѣтъ вѣкѣра шї ромънълъ де ачестъ модъ фршѣсѣ пентръ кшпці-гарае знеї пль маї сѣкѣре.

Ачесте сшътъ фанте, каре пої авъръшъ окасїне а ле ведеа кз окїї, ші пз одатъ сїмцїрѣтъ дорїнда де а конпрївї кѣтъ де пвцінъ пентръ а лоръ делътѣраре.

Атъ зісѣ маї пайте, къ ромънълъ ла дескълекареа сча дн ачѣста патриї а адсѣ кз сїне месерїеле, че дн векеа лїї ватръ се афла дн флѣре, ші къ пе впеле дн челе де неапратъ тревшнъ лї'а депрїсѣ шї ле депрїнде пль дн зїоа де асгъзі. Нъ потемъ днсѣ рѣзлѣчъ, къ о парте mare дн попорълъ постръ, пз шгїс дн'непрї-чепере, нешпїнъ аѣ преждїдѣ асшра зпоръ месерїѣ, де шї де mare імпортанцъ пентръ елъ шї а лїї економїѣ, с'а портатъ шї се пѣртъ кз зпъ фелїш де зрѣ. аптїпатъ шї дескреїѣ, фъръ с'шї фї лъ-атъ кндѣва окасїне а ле черчета маї д'апрѣне шї а ле жѣдека кз сшъце рече. Пльнъ дн кѣтъ шгїшъ пої, маї кз амъш пѣте днкшпїра Ардѣлълъ врчїшъ, къртезішъ, фъръ сѣ потемъ ала зндева зпъ фаръ сѣѣ феврарїѣ ромънълъ, де шї де ачѣстъ месерїѣ плагарїкълъ іеранъ аре неапратъ тревшнъ; де шї ментешгълъ ачеста, днвѣдіатъ шї депрїсѣ дъпъ кшпціѣ, іар пз дъпъ методълъ кърпачїлї цїганъ, аръ адъче, маї алесѣ дн впеле сате маї авъте, маї мълъ венїтъ, де кѣтъ кіаръ агрїкулътера. Че ве'дї зіче днсѣ, кждъ въ воїмъ спъ-не къ гвернълъ Молдавїѣ, рїдїкндъ дн ані трекъці, ла Іашї о шкѣлъ пентръ практика днвѣдіаре а месерїелоръ, ла дичепътъ ка сѣ пѣтъ атраде кѣте пе дої сѣѣ треї тіперї ромънї де пе ла сате ла шкѣла де месерїѣ дн кшпїтале, знде пз пзмаї къ лї се прѣда днвѣ-детѣра шї впелетеле фъръ платъ, чї днвѣдѣелоръ лісе дедѣа нстрѣ-пълатъ шї дншъркъмїптеа гратїѣ, пльнъ кждъ се ала дн ачѣстъ шкѣлъ, іар іеврѣвїндъ ані де днвѣдетѣръ, сї маї кыгъта шї пшїп-теї ванї, ка сѣшї пѣтъ днсема пентръ днтеїа тревшнъ шї впел-теле месерїѣ.

Дн контра ачестеї аптїпътї авѣтъ сѣ пшїшъ кѣтѣтѣрїа квлълълї шї преждїдѣлъ че домпенте дн контра кѣтѣрїе месерїї, къ адекъ ла ачеа с'аръ лѣкѣ кз матерїе грѣѣ піросѣторїѣ, къ кѣ-таре месерїѣ о лѣкѣръ пзма цїганї, ш. а. л. сѣлъ коматемъ кз тѣ-те артеле мїнції сшътѣсе. Дар пшїкълъ арѣ маї мълъ прѣцїѣ шї маї mare тречере днпайтѣ ромънълї, ка есемпълълъ челъ бшї.

апъ, саръ тоге дъпъ джаса; дечи тревънца чере, ка съи премеъртъ чинева къ есепилъ, шй атъчи фъръ дидоелъ, къ чеи бисесимдигорй длъ воръ зрта, да кътъ дп скъртъ тпмпъ vomъ deveni да о старе пълтѣ маі възъ, атътъ дп прівинца материале, кътъ шй спиритале.

Къпоскъндѣ дар джесепитатеа месерелорѣ шй мареа тревъндъ че авемѣ, ка съ ле дптеръшешетъ къ тотъ къдъра, лпсешче, ка съ аръкъшъ о скъртъ прівире шй песте дптокшереа сѣш аешъ-тапкълъ лорѣ, дар маі алесъ съ vedemѣ, че се чере, дъпъ месереле че ле а псѣ да кале гвернълъ дп патриа нѣстръ, ка чинева съ потъ пши ла дпвъдиреа шй депрндереа знеі месерей.

Е маре провалитате, къкъ корпорацинле сѣш цехърле се пскъръ деодатъ къ афлареа месерелорѣ. Дпкъ ла стръвнш пострей Романі ахъмъ корпорацинле де месерей не каре еі, пентръ фодоскъл чей маре чей дъвчеа соціетъдй, ле дпзестраръ дпкъ де тпмъстрѣ къ дрептерѣ шй прівилеіе преа пълтѣ джесепиторіе. А шйа ахъмъ ла еі корпорацинле де пшері, месстреторі де фръпте, коръбері, фъврі, лешпарі ш. а. л., не карей дп пшма: „corporati, collegiati urbis.“ Дела romanі корпорацинле де месерей трекъръ ла цермані, знде дъпъ речерпцеле тпмплорѣ де атъчи, фъкъндѣ месерей шй сервіе де апърторі ай патрией, дпш рідикаръ, vezі dōmne, пасълъ, шй дпчепъръ а се дпгръді къ прівилеіе шй скъртпнде атъгъ де тарі, дп кътъ еле пз араре орі девенпър перікълѣе кпъръ шй пентръ стателе дптрей. Семнълъ характерісткѣ, адекъ порта корпорацинлорѣ а фостъ, шй не ла зпеле локърі маі есте шй пълъ асгъл „сіла“, каре стъ дптръачеа, къ катаре месерѣ п'аре воіе а о депрнде нпме алгъл, де кътъ шъдларей ачелеі корпорацинл, карі іаръшй съптъ легадй дптре сіне а пліні копрпнскъл зпорѣ статъге але корпорацинлей.

Че бпне а ревърсатѣ ачешъ сілъ атъгъ аспра соціетъдй, кътъ шй кпъръ аспра метърлорѣ корпорацинлей, с'а доведітъ дптре алтеле, — ка съ пз маі дпмълъ дъпъ аргшпнте — шй дпн ачееа дппрепъраре, „ъ дела знѣ тпмпъ дпкоче дп пълте стате клътивате корпорацинле сѣш цехърле се штерсеръ де тотъ, де дппрепъръ къ сіла че ле апъра, шй къ статътеле че ле зпериа, шй се дедо воіе деплітѣ фекърсія а депрнде ачеа месерѣ че о прічепе маі бпне, фъръ де алъ дптреба, къ знде шй къдй ані а дпвъдат'о, шй къдй ані а дпмелатѣ прпн цері стръпне ка съ шй къптъде есерпндъ шй депліпире дп еа. Ачеле стате пръчедѣ дпн ачееа сімпъл компидаре, къ дъ'шй ва фі къпоскъндѣ месерейрълъ бпне месерейа сеа, ва афла тречере, дъпъ къш шй мерітъ дп ачееа дппрепъраре; іар де ва фі пшмаі кърпачѣ, ва шорі де фѣме, сѣш се ва стръмъта аколо, знде ошеші ворѣ фі пшдъшпці шй къ продкътеле лѣ.

Че історіъ аѣ автѣ корпорацинле месерейлорѣ дп патриа нѣстръ, че іпелъндъ а депрнсѣ дп тревеле пълъче, шй пълъ дп кътъ а фостѣ ертатѣ шй алторѣ пъдвнл, апшмтѣ ротъплорѣ а іптра ла месерей, пз воітѣ а десъшъра аічі, къчй е трістѣ шй доресѣ.

Пърпнтескъл гвернълъ че не окърмъшече, дъпъ че а стръвтъгъ къ ведереа дп секретълъ авесърлорѣ че domnia маі паште дп ачешъ деаръ дп прівинца комерціълъ шй алъ індустрей, кътре фъвршптълъ авълъ 1851 словозі о іпстръкцізне провісорѣ пентръ регълареа рапортерлорѣ де комерці шй індустрѣ къ ачелъ адаосѣ, къ ачееа дела 1 Јанварі 1852 аре съ дптре дп актіватате, шй тоге челелалте декрете шй леці маі веці, каре пз арпѣнезе къ ачееа, аѣ съ еасе дпн лъкраре.

Дп зрпареа ачелеі іпстръкцінл дпн прівинца деосеірей къ релацинлеа шй націналитатеа, къ пашчереа шй стареа пърпндлорѣ нпше пз маі воіте фі опрптъ дела дпвъдиреа аѣ депрндереа знѣ негоуѣ сѣш а зпел месерей. Ла тотъ фелвлъ де негоуѣ шй месерѣ с'а лъсѣ де темей „слобѣда копкърпндъ“ адекъ тотъ іпскъл, каре есте дп старе а доведі, къ а плінтѣ кондицінле прескрпсе прпн леце, поте претпнде дъпъ леце, ка съ і се дее дрептълъ респектпвл; пашпсоруле алторѣ негъдигорі шй месерейрѣ, къкъ прпн ачешаа лй се ачече стрікцінле, п'аѣ съ се іее дп бгаре де сѣпъ. Тотъ ачеша аре съ се дпделѣтъ шй дѣспре ачеле месерей, каре се депрндѣ де кътре цехърі сѣш корпорацинл; ачеште п'аѣ нпчй знѣ дрептъл а прѣтеста пентръ къ се фъ дрептълъ ла знѣ поѣ комитпнте де а депрнде ачешей месерей. Ва съ зпкъ гвернълъ лѣі пасъ,

прейл, пшмаі дѣкъ чей че ворѣ а іптра дп депрндереа ачешторѣ дрептерѣ, потъ доведі, къ аѣ къалптъдле речеръте.

Ашйа дар орі че тпнерѣ, каре се поте лецітпма прпн атестатѣ шкѣласткѣ, къкъ а петрекзтѣ къ спорѣ знѣ дпвъдиреле елементарей, есте капачѣ де а фі прпмтѣ пентръ дпвъдиреа фекърей месерей. — Нз потемѣ зпче, къкъ дѣръ шй дп векълъ ачешѣ лшмпатѣ, дп каре тоге мерѣ спре пропъшпре, пз се ворѣ маі афла корпорацинл адекъ цехърі де ачеле, каре дпшпне де спиритълъ се-паратісткѣ, се ворѣ сілі дпн тоге потеріле а зъдърпчп ачеште месерѣ ферічіторе, че ле vedemѣ псѣе дп лъкраре дпн партеа гвернълъ, дар пентръ ачееа не а датѣ патъра окі, ка съ vedemѣ; шй гъръ, ка съ гръмъ шй съ аръгъмъ не фъдъ авесърле че се факѣ ічі шй колѣ. — Дпвъдндѣ дар тпнерълъ дп треі пълъ дп патъра ані, се ачече содале сѣш калъ, шй дпчеле а ешй дп лъте пентръ депліпиреа месерей че а дпвъдатѣ.

Тпнерълъ, каре прпн о крешчере възъ дпкъ де а касъ, дптемее-тъ не фріка лѣі Дшмнезѣ шй драгѣстееа д'апрѣпелш ш'а псѣ фъндп-шпнтѣ пентръ о віпдъ солідъ, шорале, се ва релпторъче дпн стръп-плате къ къшошцінде депліпите дп рамълъ месерей седе, къ о ес-перпндъ дпавъдптъ прпн о къшошчере де ошеші практикъ, шй къ фрі-ка лѣі Дшмнезѣ, каре а фостѣ пълътатъ дпкъ де мпкъ дп іпша лѣі; іар чела, кърпй лпсескъ ачеште дпзешпрі неашърате дпкъ дпн каса шърпндескъ, сѣш дпн фъаѣда пръчпчѣ, се ва стріка шй демораліса аічі акасъ дпашптеа оклорѣ пърпнтеші дптокма ка шй къндѣ арі фі перегрпнатѣ прпн цері стръпне. —

Монархія Абстріакъ Трансілванія.

Сібіл. 9. Февр. Кънд Кроіторіи грешескъ вре о хаіпъ, еі о впндѣ времш кавалерѣ репшмтѣ, шй ачеша аре пшмаі съ о дъраче, а-поі съ шй къ с'а фъкътѣ де модъ. Токмаі ашйа есте шй къ літерациі пострпй! Дѣкъ вре знълъ дпн чей че аѣ валорѣ де потавлімъдй грешеште вре знѣ къвентѣ, сѣш дпн негъландѣ длъ аръкъ чпгторлорѣ дп врео скріере де але селе, атъчп е дескъл спре а фі дпвъдпшатѣ де тпнерй спре неолоістѣ аллекадй скріторі, шй алъ дптревънца ка знѣ че не маі азъгѣ дп лпмба ромънескъ, шй де ачееа дъпъ гъререа лорѣ шй знѣ. Ашйа се пскъ дпн тревъне девъе, дпн тревъндъ девъпндъ, дпн респектѣ респентѣ, дпн къалптате карптате, дпн карактерѣ карактерѣ, дпн актпвл апгпшъ, дпн актѣ апгъ, дпн атенцінле атпндъ, ш. а. ш. а. фъръ съ ле песе де аѣ къвптеле ачештеа кройте шй лъкрате дъпъ калаподълъ неолоістълъ тотъ ачееа семпфікацінле, че авѣаѣ маі паште. Ноі шпмъ че джеспнезѣ актѣ, шй аптѣ, шй еле скрісе ашйа прекъм се vedѣ ачй аѣ феште каре семпфікацінлеа сеа, адекъ дѣкъ скріешъ актѣ, атъчп шпмъ къ есте знѣ лъкръ каре с'а пертрактатѣ; іаръ дѣкъ скріешъ аптѣ, атъчеша есте зп че дестѣпкѣ. Къндъ зпчешъ апѣ стрпгѣтѣ дпн респентѣ, атъчеша дпделемѣш дпн тоге потеріле; іаръ къндѣ стрпгѣтѣ къ респектѣ, атъчп авемѣ съ не свпмѣ де чинева. Апоі апѣ вре съ шпмъ де че пз зпкъ неолоістї шй допторѣ дпн локѣ де дофторѣ сѣш докторѣ, Редапторѣ дпн локѣ де редакторѣ, ш. а. Терпнацінлеа вїле пълъ акъма фъ ад-оптатѣ шй дптревъндатѣ де тодй пълъ шй де попърълъ маі де жоѣ, шй къ тотъ дрептълъ фпндъ къ се афл шй дп челелалте лпмбе романпче, дар къшъпндѣ знѣ літератѣ се зпкъ дп локъл еі верѣ акъма терпнацінлеа вїле есте обсолетъ, шй каре вре съ се пштере дптре літерациі тревъне съ се арете стпмаверѣ де че есте поѣ, къчй челъ векіѣ ретъне некапавіле!

Нъзпнца а вжръ біата лпмбе ромънескъ дп възшпнтѣ стрпнл, шй а о форма дъпъ калаподеле неолоістълъ с'а фъкътѣ де знѣ тпмпъ дпкоче атъгъ де модерпъ, кът де ва меръе тотъ ашйа дп скъртъ тпмпъ vomъ deveni аколо, кътъ съ пз не маі дпделелемѣш знълъ пре алгъл. — Скрпндѣ ачештеа пз не есте іптенцінлеа а не словозі дпн патъра лпмбеі нѣстрѣ, шй а ачече крппкъ аспра матерп-лорѣ скрісе дъпъ неолоістѣ, чй скопълъ постре есте пшмаі ачела, ка съ кіештълъ лъареа а шпнте а въръацілорѣ пострпй літерациі, ка се ваче де сѣпъ оре къвпнесе съ чпшлѣкъ каре към вреа ла біата лпм-бъ, шй съ о десъраче де прппріле еі джешпрі, ка съ о трагъ акъшй дъпъ знѣ калаподъ, акъшй дъпъ алгъл, дпсе нпчй знълъ потрпнѣтѣ фп-рей еі. Лпмба нѣстръ ка лпмбъ тревъне съ ретъпъ дп фпнда еі, а-іаръ се съ сіе ромънескъ къ фіреа шй дпвъркъшпнтѣ ачешей іаръ пѣ

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegraful iese de două ori pe săptămână: Miercuri și Sâmbătă
— Prenumerățiunea se face în Sibiu la espeditura foiei; pe afară la Ce. R. poște, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate către espeditură.

N^{ro} 12. ANULŪ I.

Prețului prenumerațiunei pentru Sibiu este pe an 7. fl. m. c. ear pe o jumătate de an 3. fl. 30. cr. — Pentru celelalte părți ale Transilvanii și pentru provinciile din Monarhia pe un an 8. fl. ear pe o jumătate de an 4. fl. — Inseratele se plătesc cu 4. cr. șirul cu slove mici.

Sibiu 11. Fevruariu 1853.

Spre încungiurarea știrilor false, se aduce la cunoștința publică următoarea depeșă telegrafică:

Depeșă Telegrafică.

Adjuțantele generale alu Maiestății Sele Împăratului cătră Înălțimea Sea Arhiducele Albrehtu.

V i e n a în 18 Fevruariu. „Unu atentatū infame se sevărși tocma acum asupra Pré Înaltei Persóne a Maiestății Sele. Maiestatea Sea fu astăzi la jumetate pe 1 óră, când tocma se preumbla pe bastionū aprópe de pórtă carintică, atacatū prin unū individū furișū și de dindereptū, și rănitū cu unū cuțitū de cuhnă în cefă. După spusa medicilorū rana nu e periculósă. Ucigătoriulū fu numai decătū apucatū de adjuțantele de aripă, care petrecea pe Maiestatea Sea.

Cetatea este plină de cea mai mare indignațiune pentru acestū atentatū, tóte clasele arată cea mai profundă compătinire.“

Liniștea nu s'a turburatū nici decum.

Totodată se aduce la cunoștința publiculū, că mănē mercuri în 23 fevruariu diminēța la 9. óre se va ținé în Biserica parohiale rom. catolică a cetăței un Te Deum solene pentru norocósa scăpare, și susținerea Préanduratulū nostru Domnū, și Împăratū, la care vorū lua parte tóte autoritățile militari și civili.

Sibiu în 22 Fevruariu 1853.

Dela ce. r. Guvernū militare și civile.

Dep. tel. V i e n a. în 19. Fevruariu. Maiestatea Sea a avutū o nópte liniștită. Frigurile de reacțiune, care a începutū a se arăta séra, a fostū moderate, și aflarea Maiestății Sele e însuflătoriă de odihnă.

Sibiu ¹¹/₂₃ Fevr. O depeșă telegrafică a Eșelenței Sele D. Ministru din lăuntru împărtășește despre atentatulū întreprinsū asupra Maiestății Sele următoarele detaiuri: Maiestatea Sea eși în 18 în óra obicinuită în preumblare pe bastionū. În partea porții carintice năvăli unū individū pe din dărăptū cu unū cuțitū, și făcu Monarhulū în cefă o rană. Maiestatea Sea în minutulū celū din tăiu a fostū surprinsū, dar îndată s'a reculesū, a săritū puținū într'o parte, și a trasū sabia. Într'aceea adjuțantele, ce însoția pe Maiestatea Sea, Conte Odonel, se aruncă asupra ucigașulū, și'lū apucă până când veni o patrolă de soldați, și'lū arestă. Ticălosulū acesta se ciamă Ioane Libeni, este calfă de croitoriū, din Alba Regale (Stulweissenburg) în Ungaria. Maiestatea Sea însuși începu acum a îndrepta vorbe de

mângăiere și de liniștire cătră ómenii ce se adunară, cari erau ca înlemniți pentru criminea comisă, și plini de îngrigire pentru Monarhul seú. După aceea Maiestatea Sea întră în palațiulú Arhiducelú Albrehtú, de unde într'o caretă se duse la palațiulú împărătescú.

Altă Depeșă telegrafică din 19 februaríú la 11 óre dimineața spune, că de óre ce starea Maiestății Sele nu mai insuflă nici o neodihnă, de aci încolo din partea medicilorú nu se vorú mai da buletine, decâtú numai odată pe zi, și adecă diminéța.

Romănií din Transilvania și Meseriile

(Urmare.)

Spunețimí Dvóstră frațilorú romănií din suburbiele Brașovulú de susú, carií vă căștigați négra pâne cărândú téncurile neguțetorilorú și sarcinele meserieșilorú pe spatele Dvóstră, iar după ce ve rumpeți ósele de îndelunga cărătură, formați șirulú celú lungú de cerșitorí, care colindă sâmbăta din casă în casă, iar duminica și în sărbătorí face'ți spalire pe dinaintea bisericelorú, ca eșindú creștinií dela ruga Domnului, să ve miluiască, aú nu arú fi de mií de orí mai bine, mai cu cale și mai cinstítú, când Dv., după ce acum din bunătatea bravilorú patrioți, vi se descisă școle fórté frumóse, în locú să suferiți, ca și pruncií Dv. să se deprindă totú la acea pâne amară, ía'ți trămite regulatú la școlă, și după ce se deprinseră acolo doí, trei aní în cele de neapărată trebuință, ía'ți da la meseriă acolo în locú, în alte cetățí și orașele, seú celú puținú în Bănatú, unde se cuprindú cu multă înlesnire.

Íntr'adevărú, arú fi o faptă pré demnă de laudă, cândú bunií patrioți dela Brașovú, carií sântú recunoscuți de a lorú simțeminte filantropice, arú face o mizlocire, ca din sinulú acelei sărăcimí să se trămită în cățiva aní câte unulú seú doí tinerí lipsiți de mizlóce, darú agerí la minte, la institulú politehnicú din Viena, de unde, petrecândú științele prescrise, să se rentórcă modelí de maiestrií în ramulú meseriei ce aú deprinsú; căcí altfeliú așteptândú noi, ca meserierí de astăzi să ne ciáme pruncií la învățatură, vorú mai trece póte și vécurí, până cândú să se póta bucura și romănulú de acestú modú frumosú pentru căștigarea unei pâni mai secure.

Aceste sântú fapte, care noií avurămú ocașiune a le vedea cu ocíi, și nu odată simțirămú dorința de a contribui cătú de puținú pentru a lorú delăturare.

Amú zisú mai nainte, că romănulú la descălecarea sea în acésta patriă a adusú cu sine meseriele, ce în vecea luií vatră se afla în flóre, și că pe unele din cele de neapărată trebuință li'a deprinsú și le deprinde până în zioa de astăzi. Nu putemú ínsă retăgé, că o parte mare din poporulú nostru, nu știú din nepricepere, neștiință aú prejudițiú asupra unorú meserie, de și de mare importanță pentru elú și a luií economiă, s'a portatú și se pórtă cu unú feliú de ură, antipatiă și desprețú, fără să'și fi luatú cândva ocașiune a le cerceta mai d'aprópe și a le judeca cu sânge rece. Până în cătú știmú noi, mai că amú poté încungiura Ardélulú crucișú, curmezișú, fără să putemú afla undeva unú faurú seú ferariú românú, de și de acéstă meseriă plugariulú țeranú are neapărată trebuință; de și meșteșugulú acesta, învățiatú și deprinsú după cuviință, iar nu după metodulú cărnaciuluiú țiganú, arú aduce, mai alesú în unele sate mai avute, mai multú venitú, de cătú ciar agricultura. Ce ve țí zice ínsă, când vă vomú spune că gubernulú Moldaviei, rădicândú în anií trecuți, la Iași o scólă pentru practica învățiare a meserielorú, la ínceputú ca să póta atrage câte pe doí seú trei tineri romănií de pe la sate la școlă de meserie din căpitale, unde nu numai că li

se preda învățetura și uneltele fără plată, ci învățeilor li se dedea nutremântu și îmbrăcăminte gratuită, până când se afla în această școlă, iar isprăvind anii de învățetură, ei mai căpăta și puține bani, ca să și pótă însemna pentru înțea trebuință și uneltele meseriei.

În contra acestei antipății avem să pășim cu tótă țaria cuvântului și prejudiciul ce domnește în contra cutărei meserii, că adevă la aceea s'arū lucra cu materie greu mirositoare, că cutare meserie o lucră numa țigani, ș. a. l. să'lū combatem cu tóte armele minții sănetóse. Dar nimicū are mai multū prețiu și mai mare trecere înaintē românului, ca exemplul celū bunū. Românul țeran este ca și óia blândă, încăt sārind una în apă, sarū tóte după dānsa; decī trebuința cere, ca să'i premérgă cineva cu exemplulū, și atuncī fără îndoélă, că cei binesimțitorī îlū vorū urma, în cātū în scurtū timpū vom deveni la o stare multū mai bună, atâtū în privința materiale, cātū și spirituale.

Cunoscāndū dar însemnătatea meseriilor și marea trebuință ce avem, ca să le îmbrășem cu tótă căldura, lipseșce, ca să aruncām o scurtă privire și peste întocmirea seū așezāmântulū lorū, dar mai alesū să vedemū, ce se cere, după measurele ce le a pusū la cale guvernulū în patria nóstră, ca cineva să pótă păși la învățarea și deprinderea unei meserii.

E mare probabilitate, cumcă, corporațiunile seū țehurile se nāscură deodată cu aflarea meseriilor. Încă la strābuniī nostriī Romāni aflāmū corporațiuni de meserieri pe care ei, pentru folosulū ce'lū mare ce'lū aducea soțietății, le înzestrarū încā de timpuriū cu drepturi și privilegie prea multū însemnătorie. Așia aflāmū la ei corporațiune de pāneri, measuretori de frunte, corābieri, fauri, lemnari ș. a. l., pe cariī îi numia: „corporati, collegiati urbis.“ Dela romanī corporațiunile de meserieri trecură la germanī, unde după recerințele timpilorū de atuncī, făcānd meserieri și servițe de apāratori ai patriei, își ridicarū, vezi dómne, pasulū și începurū a se îngrādi cu privilegie și scutițe atâtū de tari, în cātū ele nu arare orī devenirū periculóse ciarū și pentru statele întregi. Semnulū caracteristicū, adevă pórtā corporațiunilorū a fostū, și pe la unele locuri mai este și până astāzi „sila“, care stā într'aceea, că cutare meserie n'are voie a o deprinde nime altulū, de cātū mădulariī acelei corporațiuni, cariī iarāși sātū legați între sine a plini coprinsulū unorū statuete ale corporațiunei.

Ce bine a revārsatū această silā atâtū asupra soțietății, cātū și ciarū asupra membrilorū corporațiunei, s'a doveditū între altele, – ca să nu mai îmblām după arguminte – și din aceea împregiurare, că dela unū timpū încóce în multe state cultivate corporațiunile seū țehurile se ștērsā de totū, de împreună cu sila ce le apăra, și cu statutele ce le umbria, și se dede voie deplinā fiecāruia a deprinde acea meserie ce o pricepe mai bine, fără de alū întreba, că unde și căți anī a învățat'o, și căți anī a înmblatū prin țeri strāine ca să și căștigelū esperiință și deplinire în ea. Acele state purcedū din aceea simplā combinare, că dā'și va fi cunoscāndū meserierulū bine meseria sea, va afla trecere, după cum și meritā în aceea împregiurare; iar de va fi numai cārpaciū, va mori de fóme, seū se va strāmuta acolo, unde ómenii vorū fi mulțumiți și cu productele lui.

Ce istoriā aū avutū corporațiunile meserierilorū în patria nóstră, ce influință a deprinsū în trebele publice, și până în cātū a fostū ertatū și altorū nāțiuni, anumitū romānilorū a intra la meserie, nu voimū a desfășura aici, căci é tristū și dorerosū.

Pārintesculū guvernū ce ne ocārmuieșce, după ce a strābātutū cu vederea în secretulū abuserilorū ce domnia mai nainte în această țearā în privința comerțului și alū industriei, către sfārșitulū anului 1851 slobozi o instrucțiune provisoriā pentru regularea raporturilor de comerț și industriā cu acelū adaosū,

că aceea dela 1 Ianuariu 1852 are să între în activitate, și toate celelalte decrete și legi mai veci, care nu armonéză cu aceea, au să ease din lucrare.

În urmarea acelei instrucțiuni din privința deosebirei cu relațiunea și naționalitatea, cu nașcerea și starea părinților nime nu mai pôte fi opritu dela învățarea și deprinderea unui negoțu său a unei meserii. La totu feliulu de negoțu și meserie s'a pusă de temeiă „sloboda concurență“ adecă totu insulu, care este în stare a dovedi, că a plinitu condițiunile prescrise prin lege, pôte pretinde după lege, ca să i se deede dreptulu respectiv; plânsorile altoră neguțetori și meserieri, cumcă prin aceasta li se face stricăciune, n'au să se iee în băgare de sémă. Totu acésta are să se înțelégă și despre acele meserie, care se deprindă de către țehuri și corporațiuni; aceste n'au nici unu dreptu a protesta pentru că se dă dreptulu la unu noău competente de a deprinde aceeași meserie. Va să zică guberniulu nu'i pasă, că în cutare cetate și oraș se voru mulți neguțetori și meserieri, numai decă ce'i ce voru a intra în deprinderea acestoră drepturi, potu dovedi, că au cualități recerute.

Așia dar ori ce tineru, care se pôte legitima prin atestatū școlasticu, cumcă a petrecutu cu sporiū bunu învățeturele elementari, este capaciū de a fi primitu pentru învățarea fiecărei meserii. – Nu potemu zice, cumcă dóră și în véculu acestu luminatū, în care toate mergu spre propășire, nu se voru mai afla corporațiuni adecă țehuri de acele, care împinse de spiritulu separatisticu, se voru sili din toate poterile a zădărnici aceste meserie fericitore, ce le vedemu puse în lucrare din partea gubernulu, dar pentru aceea ne a datu natura ocī, ca să vedemu; și gură, ca să grăimū și să arătămū pe față abuserile ce se facu ici și colé. – Învățându dar tinerulu în trei până în patru ani, se face sodale și calfă, și începe a eși în lume pentru deplinirea meseriei ce a învățatū.

Tinerulu, care prin o creștere bună încă de a casă, întemeetă pe frica lui Dumnezeu și dragostea d'apropelū și a pusū fundământu pentru o viață solidă, morale, se va reîntorce din străinătate cu cunoștințele deplinite în ramulu meseriei se, cu o esperință înavuțită prin o cunoșcere de ómeni practică, și cu frica lui Dumnezeu, care a fostu plântată încă de micu în inima lui; iar cela, căru lipsescu aceste însușiri neapărate încă din casa părintescă, și din frageda prunciă, se va strica și demoralisa aici acasă înaintea ociloră părintești întocma ca și cându ar fi peregrinatū prin țeri străine. –

Monarhia Austriacă

Transilvania.

Sibiiu. 9 Fevr. Când Croitorii greșescu vreo haină, ei o vindu vreunui cavaleru renumitū, și acesta are numai să o îbrace, apoi să știi că s'a făcutu de modă. Tocmai așia este și cu literații nostrii! Decă vre unulu din cei ce au valóre de notabilități greșeste vre unu cuventu, și din petulanția îl aruncă cititorilor în vreo scriere de ale se, atunci e destulu spre a fi îmbrățișatū de tinerii spre neologismu aplecații scriitori, și alu întrebuinta ca unu ce ne mai auzitū în limba romănescă, și de aceea după părerea lor și bunu. Așia se născu din trebuie debue, din trebuie debuință, din respectu respectu, din cualitate caritate, din caracteru carapteru, din activu aptivu, din actū aptū, din atențiune atință, ș. a. ș. a. fără să le pese de au cuvintele acestea croite și lucrare după calapodulu neologismulu totu aceea semnificațiune, ce avéau mai nainte. Noi știmū ce însemnéză a c t ū , și a p t ū , și ele scrise așia precum se vedu aci au fiește care semnificațiunea sea, adică decă scriemū actū, atunci știmū că este unu lucru care s'a pertractatū; iară decă scriem aptū, atuncea este un ce destoinicu. Cându zicemū amū strigatū din respectu, atuncea

înțelegem din toate puterile; iară când strigăm cu respect, atunci avem să ne sviim de cineva. Apoi am vră să știm de ce nu zică neologisti și doctori în loc de doctori și doctori. Redactori în loc de redactori, ș.a. Terminațiunea bile până acuma fu adontată și întrebuințată de toți până și de poporul mai de jos și cu totu dreptul fiind că se află și în celelalte limbe romanice; dar cășunându unui literat se zică în locul ei veru acuma terminațiunea vile este obsoletă, și care vră să se numere între literați trebuie să se arete stimaveru de ce este noă, căci celu veciu rămâne necapabile!

Năzuința a vâră biata limbă romănescă în vășmântu străin, și a o forma după calapodele neologismului s'a făcutu de unu timpu încóce atâtu de modernă, cât de va merge totu așa în scurtu timpu vomu deveni acolo, câtu să nu ne mai înțelegem unul pre altulu. – Scriind acestea nu ne este intențiunea a ne slobozi în natura limbei noastre, și a face critică asupra materiilor scrise după neologismu, ci scopulu nostru este numaı acela, ca să ciemămu luarea a minte a bărbaților nostrii literați, ca se bage de sémă ore cuvinese să ciopléscă care cum vrea la biata limbă, și să o desărace de propriile ei însușiri, ca să o tragă acuși după unu calapodu, acuși după altulu, înse nici unul potrivitu firei ei. Limba noastră ca limbă trebuie să rămăna în ființa ei, adecă are să fie romănescă cu firea și îmbrăcăminte ei, iar nu acuși latinéscă, acuși Frăntozéscă, Italianéscă și câte altele. Despre stilistica întortocată ce o întrebuințéază neologisti nostrii s'a vorbitu mai nainte, și tare amu dori să fi aflatu ureci descise.

– Gazeta Brașovului cu datu din 17 Fevr. c. n. ne face cunoscutu unu viforu puternicu ce s'a întemplatu duminică la 1 Februar. c. v. în munții cătră Branu cu fulgere și trăsnete atâtu de puternice câtu la Rastelulu crucea tremurau ferestrele, ómenii de 80 anı nu'și aducú aminte a se fi întemplatu vreo dată în aceea înălțime, pe acelu timpu astfeliu de tempestate.

– Judecătoria marțiale din Viena a osănditu iarăși 39 de individe pentru crimiea de lesa Maiestate la robiă grea pe mai mulți anı, iară judecătoria marțiale din Bănatu și Voivodina pe Husman Colar, Gioergi Barna, Giorgi Scrum, pe Peia Barna, și pe Gavriile Codran din Ceanadu pentru primirea și sălășluirea de Hoți armați în casele sele la mórte prin plumbu și pravu, care s'a și executatu.

Sibiiu. 10 Fevr. Ministeriulu învățământulu publicu a denumitu pe D. Consiliariu, și Președinte la judecătoria supremă din Sibiiu Macsimilianu Fiuger de Rehtborn de curatore provisoriu la ce. r. academiă de drepturi de aici.

Corespundințele din Viena scriu că în capitalea Imperiulu se ocupă tare ómenii cu resbelulu din Montenegro avăndu firește compătimire pentru creștinii. – Timpulu e și pe acolo ca și în alte locuri nestatornicu, zilele de iarnă posomorâte și frigurose se scimbă cu cele mai plăcute de primăveră. Bólele ce crescuseru prin spităli fără sémă s'au mai impușinat.

Ungaria. Peșta. Academia ungeréscă carea în trecuții anı desvoltă puțină viață, arată acuma o îndoită activitate, ea ținu subtú președintele ei Escelenția Sea Comitele Iosifú Teleci în anulú acesta în 31 Ianuariu c. n. a treia ședință, în caré se făcură multe și interesante împărtășiri.

Urbea mare 6 Fevr. Stremoșiuulu nostru Corneliu Nepóte se deprindé multu cu desfășurarea caracterulu bărbaților renumiți, pre care cu multă acurateță ilu desemna înainte lumii.

Ca să urmămu și noi în câtva acestui esemplu folositoriu, ne amu determinatu a împărtăși din cându în cându câte o tresură din caracterulu bărbaților nostrii. Viața naționale a începutu la noi cam pela anulú 1850, până aci puținú se întempla ce arú merita atențiunea noastră. – Dela mai susu atinsulu timpú vedemú și la noi realiste doe lucruri adevăratu naționali, adecă catedra de limbă romăna în

gimnasiul catolic de aici, și Soțietatea pentru cualificarea junimeii române. Cea din teiu a dat și în acestu scurtu timp destule dovezi despre esistența sea, căci făcândușă limba română studiū ordinariū în acestu gimnasiū, nu numai tinerii români, ci și cei străini până acuma cătră limba noastră, au ocașiune a se convinge despre frumuseța și binesonanța ei. Dreptu aceea acēsta până acum aici numai în biserice suferită limbă, ba carea și de aicea era să fie izgonită în anii trecuți, s'a făcutu acuma spre marea noastră mângăiere limbă de conversațiune la multele familii mai culte. Ce se atinge de soțietatea pentru cualificațiunea junimeii române în sfera literariă, scopul i se vede din însuși numele ei. Ea s'a întăritu dela locurile mai înalte în anul trecutū, și are supravigitore inspectore pe D. canonicu Iosifū P. Selegianū, care mai tare stăruie pentru înființarea ei, ajutatū fiindū în acēsta atătū de importante întreprindere de profesorele limbei române din gimnasiul romano catolicu de aicea. Dela desciderea ei s'a ținutū mai multe ședințe literarie, și avem speranța cea mai bună, cumcă până în luna lui Iuliu se va vedē și fructulū lorū.

Fie! ca acēsta soțietate să prospereze îndelungatū și se aducă dorite fructe pentru înavușirea și înzestrarea limbei române.

Cu tôte că de starea școlerorū de pela noi s'a vorbitū până acum în „Gazeta Transilvaniei“ pré multū, totuși, nu putemū a nu mai atinge încă câte ceva despre obiectulū acesta. După date secure, în diecesa Aradulū greco reseritēnă se numeră 324,689 de suflete cu 542 de parohie, și dabia va avea 156 de școle cu 4,650 de învățăcei, cari în proporțiune cu poporimea dabia vine 1 la 70. După acēsta proporțiune poteți calcula ce se află și în celelalte diecese greco catolice.

Între cei ce asudă pentru înființarea școlerorū pe aicea este celū mai demnū bărbatū fără nici o lingușire D. Protopopū alū Peștișulū Simione Bica.

Ne măgulimū cu speranța că cătū mai curândū se va înființa în părțile Satmarelū și o școlă reale, la a cărei înființare multū Stăruiesc demnii bărbați D. Protopopū Stefanū Bilțiu și Părintele Georgiū Maniū, cari cu ajutoriulū altorū preoți făcură unū stipendiū de 200. fl. m. c. cu care vreū să trimită pe unū iuristū de aici la institutulū politehnicū din Viena.

Austria. V i e n a . Ministrulū de cultū și de învățemântū a îndatoratū pe dregătoriile școlastice, ca să stăruiască pentru înaintarea și lățirea cunoștințelorū economice, și să spriginēscă sădirea pomilorū pe la școle.

– În școlele populari din Monarhia austriacă se află 43,000 de învățetori și învățetorițe, ceste din urmă numără 20,000 de individe.

– După știri venite din Lembergū colera încă totū mai traséză în unele părți ale Galiției, însă nu într'unū gradū mare.

– Dela Parisū se scrie, că Împăratulū Napoleone ar fi în caūsa montenegrină, de o părere cu Austria, și adecă, că apăsările cele neuzite ale creștinilorū din partea partidei turcești cei ruginite vorū lăți rescōla în Bosnia și în Erțegovina, decumva nu se vorū întrepune poterile europene cu tōtă energia la pórtă, ca să esopereze niște ușurătăți pentru creștini. Împăratulū îndată ce a înțelesū misiunea Contelū Laiuingel la Constantinopole, a făgăduitū că va sprigini acestu lucru, spre care sfârșitū a și trimisū pe Baronele Brenie în capitalea Turciei.

Lombardia. Nu mai încape nici o îndoială, că rescōla din Milanū din 6 Fevr. a fostū ațitată de partida revoluționariă din țerile străine. Unū corespondinte de la Parisū alū jurnalulū Vinezū Loidū ne

spune, că înainte de vr'o lună călătorind un amploiat franțozesc înalt prin Bretania, și venind la portul dela St. Male, în ospătăria a șezut la masă cu un bărbat elegant îmbrăcat, în vârstă va de 40 de ani, carele vorbindu despre starea politică a Europei, între altele aruncă vorba, că nu va trece dulcele, și în Italia va prorumpe o revoluțiune. Acéstă observațiune într'atâta l'a frapat pe amploiatul, cât după masă numai decât a întreatu pe Prefectul de acolo, cine să fie prorocul acela. Până când însă Prefectul să afle numele străinului, acesta se sui pe o corabiă, și o luoă la sănătoșa la insula Ierse. Numai acum aflară Prefectul și amploiatul, că streinul acela, care a prorocit o revoluțiune la Italia, n'a fost altul, decât Mațini, capul partidei revoluționari italiene. – Într'aceea mulțamită măsuror celor energiose din partea autorităților luoate, și simțului celui sănatos al poporului, că rescóla a avut o viață numai ca o beșică de săpun. Guvernul din Sardinia, care e învecinată cu Lombardia, îndată ce a primit știre despre evinemintele din Milanu, a luoat cele mai aspre masure în privința emigranților, cari se află acolo. După o depeșă telegrafică din Verona 12 fevruariu. în Stravelo în regatul Sardiniei s'a desarmat 700. de emigranți, și li s'a asemnat Vogera ca loc de șezut.

Gazeta oficiale din Milanu cuprinde următoriele osânde; E. Brigate, de 25 de ani, din Ronco în provinția milaneză, locuitoriu în Milanu, necăsătorit; T. I. Facioli, de 42 de ani, din Corte-Olona, locuitoriu în Milanu, servitore de cafea, necăsătorit; P. I. Canevari, de 23 de ani, din Pobio în Piemond, locuitoriu în Milanu, hamal, necăsătorit; S. P. Piața, de 29 de ani, din Cugiano, în provinția milaneză, locuitoriu în Milanu, mäsariu, necăsătorit; fratele seu T. Piața de 26 de ani, tipograf, necăsătorit; A. A. Silva, de 32 de ani, Milanez, pälrieriu, căsătorit; B. A. Brogini, de 57 de ani, din Lugano în provinția Como, locuitoriu în Milanu, sodale de măcelariu, necăsătorit, fură ieri trași la judecata statariä militare, și acusați, că ar fi luat parte la rescóla, ce s'a întâmplat în 6. în acésta cetate, cu care ocaziune cei dintăiu treu s'a deosebit la ridicare baricadelor, éra cei din urmă, în societate cu alți revoluționari, armați mai vartosu cu arme de împunsu și de tăiatu, la atacurile întreprinse asupra soldaților, și însoțite de răniri, ba și de jefuiri, precum acésta s'a întâmplat unui soldat, care a fost apucat de frații Piața, fiindu Brogini armat cu un șișu.

Dovediți despre acésta crimine prin mărturi, ba Canevari prin propria fasiune, s'a osândit prin judecătoria militare statariä, după sunetul procieștiunei Escelenției Séle D mareșalü campestre Conte Radeți din 10. Martiu 1849. la mörte, prin streangü, care sentenția s'a întărit de către locurile mai înalte, și în aceeași zi, în 8, s'a pus în lucrare, însă la Canevari, din lipsa furcelor, prin glonțu.

Aceași Gazetă din 11 ne împărtășește sentința de mörte încă a patru revoluționari, cari în 10 fură spânzurați.

Gazetele din Londonu din 10 c. l. publică doue procieștiuni revoluționarie, care s'ar fi împărtit prin Milanu și alte cetăți ale Italiei. Una este de către Mațini, și stilisată în spiritul celui revoluționariu al lui, cealaltă e din partea lui Coșut, prin care se provóca regimentele ungurești din Italia, precum și Honvezi, ce sântu înrolați prin alte regimente, de ași călca credința, și a luo parte la revoluțiune.

Milanu 14 Fevr. la 8 óre séra. Dep. tel. Corsul a fostu sâmbătă și duminică de persóne alese într'unu numeru mare cercetat, și plinu de viață. Liniștea și ordinea dominéza aci și în provincie ne'nterupt. Dintre resculați se mai pedepsiră astăzi doi cu stréngulü.

Țera românească și Moldavia.

Vestea ce s'a fostă auzită pe aici în săptămăna trecută despre retragerea Domnului țerei Moldaviei dela cărmuirea trebilor statului, se adeverește după următorul act, care se cuprinde într'unu supplementu alu „Gazetei de Moldavia“ și n'ilu face cunoscutu Gazeta Transilvaniei în Nr. 10.

„Secretariulu Statulu

Prin împărtășirea sub Nr. 120 aduce la cunoștința publică următorul Domnescu Ofisă cu Nr. 5, adresatū sfatulu administrativu estraordinarū la 20 Genarie 1853.

„Hotărândune după sfăturile doftoriloru a remăne cătva timpū în liniștea cerută de starea sănătăței nōstre, obosită acumū prin neprecurmate ocupații, Noī spre a nu să prileji vr'o sminteală în marșa lucrăriloru atărnate de atribuțiile nōstre; încredințămū sfatulu cărmuirea trebilor statulu, până la a doua a nōstră dislegare.

„Dreptū aceea, sfatulū va avea osăbită îngrijire pentru pacinica petrecere a locuitoriloru țarei și a orașeniloru de tōte clasele și pentru obștésca lorū îndestulare; și totū o dată să aibă privigere ca, toți funcționarii îndeobște să păziască și să urmeze cu tōtă deplinirea și fără nici o abatere îndatoririle ce'i privescū la fiecare postū.

Sfatulū pătrunzândusă de însemnătatea unei așa însărcinări ce'i încredințămū va fi cu cea mai aprōpe luare-aminte ca, tōte lucrările sale să aibă de pravățu legiuirile și osăbitele dispoziții ce suntū statornicite, pentru a nu să urma vr'o necuviință.

Pentru obiectele ce arū fi de fire a să cere a nōstră dislegare și se vorū pune în lucrare după înceierile sfatulu, în urmarea împuternicirei date lui prin acesta; sfatulū va păstra o listă anume arătătoare, spre a ni să înfășioșa în vreme.“

Franția.

Paris 14. Fevruariū sēra. Dep. Electr. La desciderea corpulu legislativū astăzi a ținutū Împăratulū cătră Senatori și Deputați o cuvântare, care în esenția așa sună: Înainte cu unū anū v'amū fostū adunatū în încăperile aceste, spre a introduce noua constituțiune a țerei. De atunci nu s'a mai turburatū liniștea. Avera naționale a crescutū, așa cătū partea averei mișcătōriă, care se pōte prețui în tōte zilele, s'a îmulțitū aprōpe cu doue miliōne. Tōte puterile au recunoscutū Guvernulū celū nou. Franția are astăzi instituțiunī care se potū ele pe sine apera, și nu atărnă dela viața unuea. Acelora, căroru le pare reū, că nu s'a concesū libertății o sferă mai largă, le respundū: libertatea n'a ajutatū nici când întemeierea unei zidiri politice lungū țiitōriă, ea o încoronéză atunci, cândū timpulū a consolidatū zidirea. Față cu intrigele cele nepotințiose ale unorū partide, ce nu se mai potū îndrepta, se îndatoréză Guvernulū meū înainte de tōte, de a administra Franția bine, și de a odihni Europa. Ținândū acestū scopū înaintea ocilorū, are Guvernulū statornica voie de a scădea celtuelele și pregătirile de resbelū, de a întrebuița tōte izvōrele Franției spre lucruri folositōrie, de a cultiva referințele internaționali cu onōre, și de a arăta celorū necredințioși că îndată ce Franția 'și enunciază apriata tendință de a remăne în pace, trebuie să i se dee crezământū; căci ea e destulū de tare, pentru de a nu se teme de nimenea, prin urmare nici a înșela pe cineva. Din budgetulū, ce vi se va pune înainte, veți vedē, că starea nōstră finanțiară de douăzeci de ani încōce nici când n'a fostū mai bună, și că veniturile statulu aū crescutū preste tōtă așteptarea. Pre lângă tōte acestē însă statulū armatei, care în anulū trecutū s'a fostū redusū cu 30,000, se va micșora încă cu

20,000 de soldați. Să rămănemă dară pe calea solidității și a moderațiunei, care liniștește fără de a întărăta, și duce spre bine fără de silă, și așia încungiură orî ce reacțiune. Să ne răzimămă în Dumnezeu, și să ne fălimă, căci amă dăruită acesteî țeri în așia scurtă timpă ărași pacea, o vedemă înflorindă din lăuntru, și fiindă onorată din afară.

– Ambasadorulă rusescū Ciselef a admanuată Împăratulă Napoleone o scrisore din partea împăratulă rusescū, ca respunsă la o scrisore, ce i s'a fostă trimisă mai naintede de către împăratulă franțozescū.

– La Ministeriulă din lăuntru se lucră ună proiectă, după care în tôte comunitățile din Franția aă se înființa bibliotece, ală căroră numeră de cărți se va defige după impopolațiunea comunităților.

Anglia.

London 11 Fevr. Parlamentulă s'a deșcisă ărași. În casa de susă a făcută Lordulă cancelariū cunoscută, că pe Lună ce vine va desfășiaura programa guvernulă în privința reformeloră de justițiă. Lordulă Derbi a observată la acestă, că elū nu cere tocma programă deslușitōriă, dar totuși așteptă o enumerare a măsuroră, ce guvernulă cugetă a lua. Lordulă Aberdeen replică că destulă de lămurită a descoperită principiile sele, măsurile însă cele specială se voră face cunoscute după datina cea veciă în casa de josă. Lordulă Rusel încunoștință pe casa de josă despre măsurile guvernulă. Elū zise, că Guvernulă nu cugetă a înmulți soldații pentru flotă și artileriă, ci numai a mări budgetulă de resbelū într'o măsură însemnată; că elū (Lordulă Rusel) va proiecta mai încolo înființarea unū comitetū pentru desbaterea căusei despre emanciparea evreilor; și că mai vârtosă va trage luarea de sēmă a parlamentulă asupra creșterei poporulă. Mai încolo descoperi ministrulă și aceea, că Guvernulă cugetă a casa transportarea delincuenților la Australia și Vandiemesland. În sfârșitū adaose, că măsurile în privința reformei parlamentariă nu se voră așterne până la sesiunea din 1854.

Acăsta programă a noulă Guvernă englezescă preste totă a produsă o senzațiune destulă de bună în cea mai mare parte a jurnaleloră.

Montenegro.

După știrile, ce ne vină din acăsta țără, principele Daniile totă într'una proviantăză, și încungiură cu șanțuri capitalea Cetinie, care acum într'atata e de întărită, încatū s'ar poté ținé mai multă încontra unei trupe numerose. Înaintă fortăreței se află un castelū lungurețū și în patru corpură, cu patru turnuri, care trebue mai întâiū luatū, pentru ca se pōtă cineva străbate până la zidurile cetății. Cetatea are ziduri bune, și se razimă cu spatele lângă un delū înaltū, pre alū căruī vârfū stă altū castelū, care la întîmplare, cândū cetatea ar fi cuprinsă, se pōte ținé, și niciă că se pōte lua.

Z a r a 13 fevruariū. Bătaia între Turci și Montenegrini s'a începută ărași. Omerū Pașa a slobozitū o prociemăștiune fulminante cătră miserabili locuitori (cum'i numește elū) din Bielapoavlii, a trecută preste Ţeta, și a ajunsă cu armata sea până la Colote. Acăsta mișcare însă nu se vede a fi fōrte importante.

Se pare însă, că bătaia va fi acum mai sāngerosă și mai cumplită decum a fostă mai nainte. Față cu altarele loră cele arse, cu bătrāni și copii loră cei uciși, cu femeile loră cele barjocorite, și față cu stirpirea, ce le amenință de către Turci, s'au resculatū Montenegrini, însuflețiți de același cugetă, ca niște lei, și sântū hotărâți mai bine a muri, decătă a se da vrăjmașulă.

Cursul banilor la Viena în 17. Fevruariu. Calend. noă.

Aurul _____ $116 \frac{3}{4}$

Argintul _____ $109 \frac{3}{4}$

Redactor respunzatori: **Dr. Vasici.**

Editura și tipariul Tipografie diecesane.